

Élő egyetem

Néhány évvel ezelőtt nem is olyan kevesen voltak Szegeden, akik pótcselekvésnek neveztek a város egyetemének és főiskoláinak szervezkedését az universitas létrehozására, mondván, hogy a képzés lényegén a szövetkezés nem fog változtatni. Azóta történt egy s más, az orvosegyetem és az élelmiszeripari főiskola is új minisztériumra talált, és a felsőoktatási törvény második módosítása immár kézzelfogható közelségbe hozta a szervezettel egységes Szegedi Egyetem létét. A törvényen kívül persze megannyi jel mutat arra, hogy az integrációnak azért is meg kell történnie, hogy a felsőoktatás megújulási képessége megmaradjon. Az erre vonatkozó szegedi példa természetesen nem szegedi találmány és lényegében nem is mesterséges képződés, hanem inkább az élet hozta létre. Más kérdés, hogy integráció nélkül bármekkora igény lenne a képzésre, nehezen lehetne beindítani.

A szegedi universitással kapcsolatos hitetlenkedő vélemények egy-két éve arról is szóltak, hogy hiába lesz a néhány kisebb szervezeti összevonás az egyetemen belül, ha a közös képzés, az áthallgatás gyakorlatilag nem lesz megvalósítható. Vagy amit könnyebben megvalósíthatnak, arra a képzésre nem lesz érdeklődés. Immár ez a megdölgölés sem állja meg a helyét, lévén a három szegedi felsőoktatási intézmény olyan diplomát ad majd az új szakon, amelyet a piac is igényel.

A merev képzési formák felszámolásával az egyetem egyre több tudományos határterület szakemberigényét tudja majd kielégíteni, és valószínűleg nem ez a mostani szakalapítás lesz az utolsó, amelyet a piaci igényekhez alkalmazkodva indítanak be, mint ahogy az sem kizárt, hogy elsorvadó szakok is lesznek majd a jövőben Szegedi Egyetemen belül.

Panek József

● AVP - alternatívák az erőszakkal szemben

Örömtelibb iskolát!

A Magyar Tudományos Akadémia szegedi területi bizottságának székházában tegnap vehette át pályadíját dr. Farkas Olga, a Juhász Gyula Tanárképző Főiskola pedagógiatánára, az AVP-program egyik magyarországi vezető tréner. A neveléstudományi-pszichológiai szakbizottság pályázati címét - „Szakemberek az örömtelibb iskolai életért” - szinte az AVP-re találták ki, a program ugyanis többek között az iskolákban is mindennapos erőszak(osság) ellen kínál alternatívákat.

A három bűvös betű az Alternatives to Violence Project (Alternatívák az Erőszakkal Szemben) rövidített takarja. A díjnyertes tanulmány a hazai mozgalom célját, filozófiáját, eszköztársaságát, alkalmazásának a lehetőségeit mutatja be.

Az AVP sajátos személyiségfejlesztő tréning, melyeken az egyéneket szeretnénk segíteni az érték- és érdekellentétekből adódó konfliktusok kreatív megoldásában, a kompromisszumtól a konszenzusig vezető utat mutatjuk. Gyakorlati kurzusainkon négy konkrét készséget fejlesztünk: az önbecsülés megerősítése, a konszenzuson alapuló döntéshozatal, a hatékony kommunikáció és a közösségépítés. Programunk műveltségtől, vallástól, társadalmi státustól függetlenül mindenki számára nyitott - magyarázza az AVP célkitűzéseit dr. Farkas Olga.

A speciális programot a gyakorlatban először az amerikai Sing-Sing börtönben próbálták ki, a sikeres alkalmazás után pedig átkerült a módszer a civil életbe, így az iskolákba is. Elsőre csodálkozunk, hogy miként jön a börtön mellé az iskola, ám elég néhány diákot megkérdezni, s kiderül a megdölgölő bontó valóság: a legtöbb gyerek számára a börtön színvonalja az iskola, a mindennapok egyik legerőszakosabb intézménye.

● A szegedi példa

Közös képzés - új diplomák

A tér a régi, az integráció új. A tartalmi megújulás jeleként közös diplomákat kínál három szegedi felsőoktatási intézmény (Fotó: Révész Róbert)

Az integrációra immár elkötelezett szegedi egyetem és főiskolák a jelek szerint gyors lépéseket tesznek: még a szervezeti intézkedések előtt közösen indítanak új szakokat. Arra mutatnak ezzel példát, hogy a felsőoktatás tartalmi megújítása nem lenne lehetséges az integráció nélkül. Az új diplomákat - amelyeket a változó élet követel - ugyanis egyik intézmény sem tudná egyedül kibocsátani. A JATE, a SZOTE és a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetem Szegedi Élelmiszeripari Főiskolai Kara (SZÉF) vezetőit és oktatóit a két új szakma képzési terveinek bemutatására kértük.

A klinikai kémikus szak alapítására a JATE Kémiai Tanszékcsoport a SZOTE Orvostudományi és -kisebbségben - Gyógyszerészeti Tudományi Karával közösen vállalkozik.

A laboratóriumi diagnosztikában ma Magyarországon körülbelül 600 vegegyes dolgozik; tulajdonképpen csak a munkahelyi gyakorlat révén, a saját erejükkel tudják megtanulni azokat az ismereteket, amelyekre szükségük van, mert sem graduális, sem posztgraduális képzés nincs ebben a szakmában - mondja dr. Dux László egyetemi tanár, a SZOTE rektorhelyettese.

Az öt éves klinikai kémikus képzés ötlete tehát egy-

általán nem légből kapott: jól körülhatárolható az állás-piac, amely felveszi majd az új diplomásokat. A diagnosztikai laboratóriumokban, vagy a fejlesztő, kutató, gyártmányismertető pályákon olyan vegyészekre van szükség, akik tudnak „orvosul” is. Ezt követeli az úgynevezett diagnosztikai reagensek és készülékek egyre korszerűbb és szélesebb skálájának gyártása, a fejlesztés, a forgalmazás és a karbantartás megoldása. Ezekben a laboratóriumokban egyre nagyobb teret kap a minőségbiztosítás, a veszélyes anyagok, hulladékok szakszerű kezelése.

A diagnosztikai reagensek gyártása rettentően éles versenyben működő, hatalmas piaccal rendelkező ágazata a kémiai iparnak - érvel dr. Dux László. Sajnos Magyarországon ez a gyártás-fejlesztés visszaesett, de külföldi, vagy multinacionális cégek leányvállalatai nálunk is állítanak elő ilyen anyagokat. Gyakran a felhasználó laboratóriumok specializált tudják segíteni a gyártmányfejlesztőt: bemérni az új reagenst, összehasonlítani a korábban használttal. Ha olyan speciális alapképzett szakemberek dolgoznak ezen a területen, mint amelyet a mi tervezett képzésünk nyújt, akkor mindkét oldalt, a gyártót és a felhasználót is erősíteni lehet.

Ez a szakma: határterület. A speciális képzést azonban sehogyan sem lehetett volna

a hagyományos egyetemi képzési szerkezetbe beilleszteni. Mint dr. Kiricsi Imre egyetemi tanár, a szakalapítási kérelmet benyújtó JATE Kémiai Tanszékcsoport vezetője elmondta, az integráció tartalmának elfogadottságát jelzi, hogy az új szak alapításáról szinte pillanatok alatt meg tudott egyezni a két egyetem.

Hasonlóak a megfontolások a JATE és a SZÉF együttműködésében. A főiskolán évek óta élelmiszer-technológus mérnököket képeznek: az élelmiszeriparban alkalmazzák őket termelési, üzemeltetési, vezetési, gazdálkodási és tanácsadási feladatok ellátására. Jártsak a feldolgozás, a higiénia, a mikrobiológia, a tartósítás, a termékgyártás elméletében és gyakorlatában, ismerik a területi technológiai folyamatokat; otthonosak az irányításban, a minőségbiztosításban, az üzemszervezésben és az üzemgazdaságban. A terv az, hogy erre a szakmai képzettségre épüljön célirányos kémiai tudás. Az egyetemi vegyészképzésben résztvevő élelmiszer-technológus mérnökök alkalmassá válnak élelmiszeripari tudományos - alap- és alkalmazott - kutatásra, gyártmány- és gyártásfejlesztésre, a magas szintű minőségi követelmények biztosítására és ellenőrzésére. Ha nem az élelmiszeriparban helyezkednek el, speciális tudással akkor is kapások lehetnek bármely más kémiai területen. Az új, egyetemi szintű képzésben

élelmiszer-technológus vegyész diplomát lehet nyerni.

Szeretném kiemelni, hogy ez egy valószínű integrációs lépés, még mielőtt a szervezett integráció megvalósult volna - mondja dr. Szabó Gábor, a SZÉF főigazgatója. - Mi azért járunk jól, mert ezúttal nem történhet meg, mint korábban néhány alkalommal, hogy a legjobb hallgatóinkat elszippkázza valamelyik egyetem. Az alapképzésben a SZÉF adja - de már ebben a három éves alapképzésben is résztvesz az egyetem. Biztos vagyok benne, hogy ez már a beiskolázáskor minőségi változást jelent: nyilvánvalóan vonzó lesz az új szakma. Gondoljuk meg, hogy az Európai Unióhoz reméltem csatlakozásunk után milyen jelentősége lesz a magyar élelmiszer-gazdaság modernizációjának! Ez nem képzelhető el egyetemi szinten képzett szakemberek nélkül - akiknek a mi intézményünk képzési rendszerében rendelkezésre álló ipari háttér jóvoltából széleskörű gyakorlati ismereteik is lesznek.

A dinamikus kezdeményező JATE Kémiai Tanszékcsoport és a rugalmasan együttműködő SZOTE és SZÉF példája egyelőre egyedülálló. Az Universitas keretén belül azonban tucatnyi új diploma kibocsátási tervéről van szó: hasonlóan a fenti-ekhez, határterületek szakembereinek eddig megoldatlan egyetemi képzéséről.

Sulyok Erzsébet

A frankofón filozófiáért

Magyarországi Frankofón Filozófiai Társaság néven szegedi székhelyű filozófiai egyesület alakult. A társaság célja a frankofón filozófia művelése és terjesztése Magyarországon.

Francia filozófiai műveltséghez közel álló magyar filozófusok szegedi székhellyel megalakították a Magyarországi Frankofón Filozófiai Társaságot. Az egy-

sületként bejegyzett társaság a frankofón filozófia eszköze, alkotások, valamint a frankofón filozófia szellemiségének magyarországi megismertetését, terjesztését tűzte ki célul.

A társaság vállalja továbbá a frankofón filozófiával kapcsolatos magyarországi törekvések összefogását és irányítását. Ennek érdekében a társaság tagjai a klasszikus, illetve kortárs művek fordításának elősegítését,

konferenciák, elméleti tanácskozások, szakmai találkozókat rendezését, külföldi rendezvények látogatásának elősegítését, a frankofón filozófiával kapcsolatos magyarországi kiadói tevékenységben való szakmai közreműködést látja kívánatosnak. A társaság külön célja, hogy az egyetemen és előadókterem falai közül kiharossa a közélet és a mindennapi élet gyakorlatával összevetve a szélesebb közönség számára

értelmezze a filozófia fogalmait.

A Magyarországi Frankofón Filozófiai Társaság alapító filozófus tagjai: Barcza Katalin, Boros Gábor, Ciszter Kálmán, Ciszmadia Sándor, Dékány András, Kaposi Dorottya, Kendeffy Gábor, Ludassy Mária, Moldvay Tamás, Szalai Timea, Szinyi Sarolta, Tengelyi László és Tóth Tamás.

S. P. S.

Net-hírek

● Munkatársunktól
Híreinket az Interneten megjelenő Internetto Hírlevélből válogattuk (címe: <http://www.idg.hu/internetto>).

Felszentelt web

A Guadalupe-i Szűz ezennél a weben is óvja a mexikóiakat: <http://spin.com.mx/msalazar/lupe.html>. Az Interlupe nevű kiadványt egy héttel ezelőtt szentelte fel Mexikóváros püspöke.

Jön a Java!

A Sun Microsystems JavaSoft részlege kibocsátotta a Java-fejlesztőkészlet (Java Development Kit, JDK) 1.1 verzióját, és új Java-fejlesztőeszköz bejelentésére készül az elektronikus kereskedelmi alkalmazások terén. A JavaSoft bejelentésének tárgya a Java Electronic Commerce Framework (JECF) készlet, amely olyan Java alkalmazások készítéséhez nyújt segítséget, amelyek az internetes kereskedelemhez szükségesek. A JECF támogatja a most kialakulóban lévő SET (Secure Electronic Transactions) protokollt a hitelkártyás vásárlások biztonságossá tételére. Ugyanakkor a HP saját fejlesztésű elektronikus kereskedelmi rendszerrel állt elő, partnerei a Microsoft, az Oracle, a Netscape és a Actra.

Digitális filmek

A Metro Goldwyn Mayer filmstúdió szappanoperát készített - a World Wide Webré. A fejlesztőkkel folytatott több hónapos tárgyalások eredményeként olyan sorozatokat készítenek majd, amelyek nem egy film vagy tévésorozat promóciós anyagát képezik, hanem csak a WWW-n lesznek láthatók.

A Hollywood Stock Exchange, online tőzsdejéteket üzemeltető cég ugyanakkor bejelentette, hogy olyan filmet forgat, amelyhez a webben keresi meg a befektetőket. RS/6000 Video Server-t fejlesztett ki az IBM, a rendszer fő funkciója digitalizált video terjesztése az Interneten és az intraneteken. A Time Warner bejelentette hogy még idén kibocsát néhány nagyfilmet DVD lemezen.

Három-dimenziós diagnózis

A Voxel olyan életnagyságú, interaktív hologramot előállító rendszert mutatott be az Észak-Amerikai Radiológiai Társaság (RSNA) éves konferenciáján, amely megkönnyíthatja az orvosok munkáját. A Voxel Digital Holography System a hologramhoz szükséges adatokat CAT (számítógéptomográfia) és MRI (magnetic resonance image) segítségével szerzi, így valódi háromdimenziós képet állít elő a páciensről. Az áttetsző képet - az úgynevezett Voxgramot - a levegőbe veti, így az orvos olyan részleteket is észrevehet, amelyek nem tűnnek fel egy kétdimenziós monitoron. A három év alatt kifejlesztett rendszert még az év vége előtt piacra dobják.